

POINT (Promotion of Indigenous and Nature Together)

ပွိုင့် (ရိုးရာဝန်းကျင်မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့)

သတင်းစာစောင်

Volume - 2, Issue # 1 (January 2015)

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအတွက် သစ်တောအခြေပြုခြင်းနှင့် ချက်များ၏ သော့ချက်အနေဖြင့် ဌာနတိုင်းရင်းသားများ၏ ငြိမ်သက်စိုက်ပျိုးရေးနှင့် အသိအမှတ်ပြုခြင်းတင်ရန်

သစ်တောသည် အာရှတိုက်ရှိ ဌာနတိုင်းရင်းသား သန်း ၁၀၀ ကျော်၏ အသက်မွေးဝမ်းကြော ဖြစ်သကဲ့သို့ ယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ်လည်း ဖြစ်သည်။ ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏လေ့လာမှုတစ်ခုဖြစ်သော “ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ ထိန်းသိမ်း စောင့်ရှောက်ရေးတွင် ဌာနတိုင်းရင်းသားများ၏ အခန်းကဏ္ဍ - သဘာဝလုပ် ဖော်ကိုင်ဘက်များဖြစ်သော်လည်း အမြဲတမ်းအမှေခံထားရသူများ” တွင် ဖော် ပြသည်မှာ ကမ္ဘာမြေ၏ ၂၂ ရာခိုင်နှုန်းအထိမှာ ရိုးရာဌာနတိုင်းရင်းသားများ နေထိုင်သောနေရာများဖြစ်ပြီး ထိုနေရာများတွင် ဤကမ္ဘာ၏ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲ၏ ၈၀% ရှိသည်။ ထိုကဲ့သို့ကျန်ရှိနေခြင်းမှာ ဌာနတိုင်းရင်းသားများသည် ၎င်း တို့၏နယ်မြေများအား ကာဗွန်ထုတ်လုပ်မှုနည်းပြီး ရေရှည်တည်တံ့သည့် သစ် တောစီမံခန့်ခွဲမှုဖြင့် သမိုင်းတလျှောက် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပြီး ကျင့်သုံးခဲ့ သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဌာနတိုင်းရင်းသားများအား မြေများ၊ ပိုင် နက်များနှင့် ဘုံရပိုင်ခွင့်များအား နိုင်ငံတကာလူ့အခွင့်အရေးစံနှုန်းများအရ တရားဝင်အသိ အမှတ်ပြုပေးရန် နိုင်ငံအများအပြားတွင် ငြင်းပယ်လျက် ရှိ သည်။

သစ်တောပြုန်းတီးခြင်းနှင့် သစ်တောပျက်စီးယိုယွင်းခြင်းများ ဖြစ် ပေါ်စေသည့် ကမ္ဘာလုံးဆိုင်ရာ ကာဗွန်ထုတ်လုပ်မှု (စုစုပေါင်း ၂၀% ခန့်) သည် လေးနက်သည့်ပြဿနာ ဖြစ်သော်လည်း သစ်များ လွန်လွန်ကဲကဲခတ် လှဲခြင်း၊ ဆီအုန်းစိုက်ခင်းများ တိုးချဲ့ပြီးပြုလုပ်ခြင်းနှင့် သီးနှံတစ်မျိုးတည်းအား ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စိုက်ပျိုးခြင်း၊ စီးပွားဖြစ်လုပ်ငန်းများအတွက် သစ်တောမြေ များအား အသွင်ပြောင်းခြင်းတို့မှာ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားလျက်ရှိပြီး ကြီးမားသည့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေသည်။ သို့သော် ရွှေ့ပြောင်းတောင် ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ သစ်မဟုတ်သော သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ စုဆောင်းခြင်း နှင့် အမဲလိုက်ခြင်း အစရှိသော ဌာနတိုင်းရင်းသားများ၏ ရိုးရာအစဉ်အလာ အရ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများကိုသာ သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သစ်တော ပျက်စီးယိုယွင်းမှုတို့အား ဖြစ်စေသည်ဟု အပြစ်တင်ကြပြီး အထူးသဖြင့် ရွှေ့ ပြောင်းတောင်ယာစိုက်ပျိုးခြင်းများကို တားမြစ်ရန် သို့မဟုတ် တစ်ဆင့်ပြီးတစ် ဆင့်ပယ်ဖျက်ရန် မူဝါဒများချမှတ်လာသောကြောင့်အစားအစာမလုံလောက်မှု များ၊ အာဟာရမပြည့်ဝမှုများ၊ ဇီဝမျိုးစုံမျိုးကွဲနှင့် ရိုးရာအသိပညာ ဆုံးရှုံးမှုများ နှင့် လူ့အခွင့်အရေးနှင့် နိုင်ငံရေးရပိုင်ခွင့်များ ချိုးဖောက်ခံရမှုများ ဖြစ်ပေါ် စေပါသည်။

ဌာနတိုင်းရင်းသားများ၏ ရပိုင်ခွင့်များအား အသိအမှတ်မပြုခြင်း သည် သစ်တောများအတွက် ရေရှည်တည်တံ့သည့်စီမံခန့်ခွဲမှု ရရှိရန်နှင့် REDD+ (ဖွံ့ဖြိုးဆဲနိုင်ငံများအတွင်းသစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သစ်တောပျက်စီး ယိုယွင်းခြင်းမှ ကာဗွန်ထုတ်လွှတ်မှု လျော့ချရေး) အား အောင်မြင်ရန်အတွက် အဓိကအတားအဆီး ဖြစ်စေသည်။ ထို့ကြောင့် REDD+ Cancun သဘော တူညီချက်အရ အမျိုးသားမဟာဗျူဟာများနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ ချမှတ် ရာတွင် ဌာနတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ ကုလသမဂ္ဂ ကြေငြာစာတမ်း (UNDRIP) က အတည်ပြုထားသော ဌာနတိုင်းရင်းသား များ၏ အခွင့်အရေးများအား ၎င်းတို့၏ဥပဒေများနှင့်မူဝါဒများအား ကိုက်ညီ အောင် ပြုလုပ်ရန်အထူးအရေးကြီးလှပါသည်။

FOR PEOPLE
FOR NATURE

‘နယ်မြေထုတ်ခွတ်ဝေးခြင်းနှင့် ဌာနတိုင်းရင်းသားများ၏ တုံ့ပြန်မှုရပိုင်ခွင့်များအား အသိအမှတ်ပြုသည့်ဥပဒေများအား ဖန်တီးစွာ အထောက်အတည်ဖော်ခြင်းမှတစ်ဆင့် ဌာနတိုင်း ရင်းသားများ၏ သစ်တောရပိုင်ခွင့်များအား အသိအမှတ်ပြု ခြင်းကိုမြှင့်တင်ရန် အရေးကြီးလိုအပ်သည်။ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုအတွက် သစ်တောအခြေပြုသည့် မြေရင်းချက်များ အောင်မြင်စို့အတွက်နှင့် ရေရှည်တည်တံ့သည့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက် ရှုအတွက် ဌာနတိုင်းရင်းသားများ၏ ရိုးရာရပိုင်ခွင့်များ နှင့် ရေရှည်တည်တံ့သည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများအား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သွားရန် လိုအပ်သည်’။

ဂျိုဏ်အုန်းထူး
အာရှဌာနတိုင်းရင်းသားများရေးရာအဖွဲ့
(အေအိုင်ပီပီ)

- မာတိကာ
- ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအတွက် သစ်တောအခြေပြုဖြေရှင်း ချက်များ၏ သော့ချက်အနေဖြင့် ဌာနတိုင်းရင်းသားများ၏ မြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်များအား အသိအမှတ်ပြု မြှင့်တင်ရန်
 - အကျိုးပြုသော သစ်ပင်သစ်တော။
 - လူထုအကျိုးပြုလုပ်ရားမှုများ။
 - Kulekahni ရေဝေရေလဲဒေသတွင် လျှပ်စစ်ဓါတ်အားမူပိုင်ခ ခွင့်ခြင်း။ ။ နီပေါနိုင်ငံတွင် ဂေဟဗေဒစနစ် ဝန်ဆောင်မှု အတွက် ပေးခြေရခြင်းသာကတစ်ခု။
 - အထက်ချင်းတွင်းဒေသ လူငယ်များကွန်ယက် အဖွဲ့မှ ဦးကြည်ရအောင်နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း။
 - ပွိုင့် (ရိုးရာဝန်းကျင်မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့)၏ လှုပ်ရှားမှုများ။
 - မတ်လ ၂၀ ရက်၊ ၂၀၁၅၊ နိုင်ငံတကာသစ်တောများနေ့တွင် လိုအပ်သောအချက်အလက် များကို အာရှတိုက်ရှိအစိုးရများ ထံ ထောက်ခံတောင်းဆိုခြင်း။

အကျိုးပြုသောသစ်ပင်သစ်တော

လူသားများသည် ဤသတ္တကမ္ဘာပေါ်၌ အသက်ရှင်ရပ်တည်နိုင်ရန် သစ်ပင်သစ်တောများပေါ်မှာ မှီခိုကြရသည်။ သစ်ပင်သစ်တောများ မရှိလျှင် မည်သည့်သက်ရှိသတ္တဝါမျှ ရှိနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။ စားဝတ်နေရေးအတွက် လူသားများသည် သစ်ပင်သစ်တောများပေါ်တွင် မှီခိုနေကြရသည်။ လူသားများအပါအဝင် သက်ရှိသတ္တဝါများကို သစ်ပင်သစ်တောများ၏ အကျိုးပြုသော အချက်အလက်အချို့ကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြလိုက်သည်။

(က) ပတ်ဝန်းကျင်အကျိုးပြုခြင်း

သစ်ပင်သစ်တောများသည် ကမ္ဘာမြေ၏ အဆုတ်များဟု လူဆက်ကြသည် (Forest are called the lungs of the earth) ပတ်ဝန်းကျင်လေထုရှိ အမှုန်အမွှားများကိုစစ်ယူ၍ ညစ်ညမ်းပစ္စည်းများကို စုပ်ယူခြင်းဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်လေထုကို သန့်ရှင်းစေသည်။ ထို့ပြင် အခြေခံအားဖြင့် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ ကာဗွန်ဒိုင်အောက်ဆိုဒ်ကို စုပ်ယူ၍ အစာချက်လုပ်ပြီး လေထုထဲသို့ အောက်စီဂျင်ကို ပြန်လည်ထုတ်လွှတ်ပေးသည်။ သစ်ပင်ချုပ်များသည် အသံနှုန်းကို ထိန်းသိမ်းလျော့ချပေးသည်။ မိုးရေမှ လျှံကျရေတို့ကို ထိန်းသိမ်းပေးသဖြင့် ရေကြီးခြင်း၊ ညစ်ညမ်းမှုဖြစ်ခြင်း မြစ်ချောင်း၊ ရေကန်တို့တွင် အနယ်ထိုင်ခြင်းကို လျော့နည်းစေသည်။ သစ်တောဒေများတွင် လျှံကြရေတို့သည် ဖွံ့ဖြိုးဒေသများထက် ၁၇% မျှလျော့နည်းစေသည်။ သစ်တောများ ရေစုပ်ယူထိန်းသိမ်းပေးသဖြင့် မြေအောက်ရေပမာဏကို လည်းပြန်လည်ဖြည့်ဆည်းပေးသည်။

သစ်တောအုပ်တစ်ခုသည် မိုးရွာချခြင်းကြောင့် မြေမျက်နှာပြင်ထိခိုက်သက်ရောက်မှုကို ပျော့ပြောင်းစေ၍ မြေဆီလွှာထဲသို့ ဖြည်းဖြည်းချင်းစိမ့်သွားစေသည်။ သစ်တောများသည် ရေစစ်ကဲ့သို့ ပြုမူ၍ မြစ်ချောင်းများထဲသို့ စီဆင်းမည့် ညစ်ညမ်းပစ္စည်းများ၏ ပမာဏကို လျော့နည်းစေသည်။

သစ်ပင်သစ်တော၏ အမြစ်များသည် မြေဆီလွှာကို ရောရှက်ကုတ်တွယ် ထားခြင်းဖြင့်၊ တည်မြဲစေပြီး မြေပြိုခြင်းကို ထိန်းသိမ်း လျော့နည်းစေသည်။ သစ်တောများ၏ ကြွေကျသစ်ရွက်များသည် ကြွေပျက်ဆွေးမြေ့သွား၍ မြေဆီလွှာကို ကောင်းမွန်စေလာပြီး မြေဩဇာ လိုအပ်ချက်ကို လျော့နည်းစေသည်။ သစ်ပင်၊ သစ်တော အုပ်များသည် လေပြင်းတိုက်ခိုက်မှုကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ပေးသည်။ သစ်တောအုပ်တစ်ခုသည် လေတိုက်နှုန်းကို ၆၀% မှ ၈၀% အထိလျော့ချပေးသည်။ သစ်ပင်သစ်တောများသည် မိမိတို့၏ အရွက်များမှ တဆင့် ငွေ့ရည်ကို ထုတ်လွှတ်ပေးသဖြင့် လေထုထဲသို့ စိုထိုင်းမှုကို ပေးစွမ်း၍ ပတ်ဝန်းကျင်အပူချိန်ကို အေးမှုမြတ်စေသည်။

ထို့ပြင်နေပူဒဏ်ကို ကာကွယ်ပေးသော အပင်အရိပ်များလည်း ဖြစ်စေသည်။

ကာလမ်းဘေး ဝဲယာတွင်လည်း သစ်ပင်များကိုစိုက်ခြင်းဖြင့် မြေဖွဲ့လမ်းများအထူးသဖြင့် မြေပြိုခြင်းကို ကာကွယ်ပေးသည်။ လမ်းအပူချိန်ကိုလည်းလျော့နည်းစေသည်။ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ နေရောင်စူးရှသော ကားမီး၊ လမ်းမီး၊ မှန်ပြင်မှ ရောင်ပြန်အလင်းတန်းများကိုလည်း လျော့နည်းစေသည်။

(ခ) အစားအသောက်နှင့် ဆေးဝါးကျန်းမာရေးဆိုင်ရာ အကျိုးပြုခြင်း

အလှအပခြယ်သစရာ ပစ္စည်းများကိုပေးစွမ်းသည်။ အစာကွင်းဆက် (Food web) တွင် အပင်များသည် အခြေခံအစိတ်အပိုင်းများ ဖြစ်သဖြင့် သက်ရှိသတ္တဝါများအားလုံး၏ အခြေခံအစာသည် အပင်မှ ရရှိကြသည်။ အပင်ထွက်ပစ္စည်းများစွာသည်ဆေးဖက် ဝင်များအနေဖြင့်လည်း အသုံးပြုကြရသည်။ အလှအပချယ်သစရာအမွှေးကြိုင်များစွာ

တို့သည် အပင်များမှ ပင်ရရှိနိုင်ကြသည်။

စိတ်၏ ကျန်းမာခြင်း၊ ကိုယ်၏ ကျန်းမားခြင်းလည်း သစ်ပင်သစ်တောများနှင့် ဆက်စပ်လျက်ရှိသည်။ မြို့ကြီးများတွင် အပင်အမျိုးမျိုးစိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် မြို့၏ဂုဏ်သရေကို တိုးတက်စေပြီး မြို့နေလူထုများအတွက်စိတ်၏ ချမ်းသာခြင်း၊ ကိုယ်၏ချမ်းသာခြင်းတို့ကို အထောက်အကူ ဖြစ်စေသည်။ ပညာရှင်များ၏လေ့လာချက်အရ ခွဲစိတ်ထားသော လူနာတို့သည် အခန်းပြတင်းပေါက်မှ စိမ်းလန်းသည့် သစ်ပင်သစ်တော၏ မြင်ကွင်းကိုကြည့်ရှုပေးလျှင် အနာသက်သာခြင်းပိုမို၍ ဆေးရုံမှ စောစီးစွာဆင်းခွင့်ရသည်။

တရုတ်စကားပုံအရ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းသည် အသက်ရှည်စေသည်နည်းတူ သစ်ပင်၊ ပန်းပင်များစိုက်ပျိုးခြင်းဖြင့် အသက်ရှည်ကျန်းမာခြင်းကို ထောက်အကူပေးသည့် စိမ်းလန်းသော အရောင်သည် ကိုယ်စိတ်နှလုံးကျန်းမာခြင်းသာစေသည် အပြင်စိတ်ဓါတ်ကျခြင်း၊ ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်ခြင်းနှင့် စိုးရိမ်ပူပန်မှုများကို သက်သာပျောက်ကင်းစေသည့် အပြင် မိမိကိုယ်ကို ထိန်းချုပ်ခြင်း၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် သဟဇာတဖြစ်စေသော အာရုံကိုလည်း ပေးစွမ်းသည်။

မျိုးစိတ်မျိုးကွဲကို အကျိုးပြုခြင်း

တောအုပ်တခုတွင် ရှိသော ဂေဟစနစ်၌ သီခြားမျိုးစိတ်မျိုးကွဲအမျိုးမျိုးရှိကြသဖြင့် သစ်တောရှိလျှင် ထိုမျိုးစိတ်မျိုးကွဲများတည်မြဲနေရန် ထိုဒေသ၏ ဂေဟစနစ်ကို မှန်ကန်စွာ ထိန်းညှိပေးသည်။ သစ်ပင်၊ သစ်တောမရှိတော့လျှင်ဂေဟစနစ်ပြောင်းလဲသွားစေနိုင်သည်။ တနည်းအားဖြင့် မကျန်းမာသောပတ်ဝန်းကျင်ဖြစ်သွားသည်။

ထိုကြောင့် အကျိုးပြုသော သစ်ပင်သစ်တောကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက် ထိန်းသိမ်းရန် လူသားများအားလုံးအား တိုက်တွန်းနှိုးဆော်လိုက်ပါသည်။

ဦးဇင်းနစ်ဦး
ပါမောက္ခ (ငြိမ်း)
ရုက္ခဗေဒ

လူထုအကျိုးပြုလုပ်ရှားမှုများ

POINT အဖွဲ့မှ ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်းဒေသတွင် ကျေးလက်နေပြည်သူ လူထု (Community) ၏ ရပိုင်ခွင့်များကို တောင်းဆိုခဲ့သည်များ၊ မိမိတို့၏ သမိုင်းအစဉ်အလာအရ ရရှိပိုင်ဆိုင်ထားသော သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ထိုးဖောက်ဝင်ရောက် လက်ဝါးကြီးအုပ်ထားမှုများအား တုန့်ပြန်(တန်ပြန်) လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများမှ နမူနာတချို့ကို တိုင်းရင်းသားညီအစ်ကို မောင်နှမများအား မျှဝေပေးရန်မေတ္တာရပ်ခံလာသည့်အတွက် ဤဆောင်းပါးကို ရေးသားပါသည်။ အစည်းအဝေးများ၊ တွေ့ဆုံပွဲများ၊ တက်ကြွလှုပ်ရှားမှုများ၊ ညှိနှိုင်းမှုများ၊ ဟောပြောပွဲများဖြင့် ခရီးသွားလာရင်း မအားလပ်သည့်ကြားမှ ရေးသားရခြင်းဖြစ်၍ လိုအပ်မှုများရှိနေမည်မှာ အမှန်ပင်။

ရခိုင်ကမ်းရိုးတန်းဒေသတွင် ရခိုင်လူမျိုးအများစုဖြစ်ပြီး ရခိုင်တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်(၇)မျိုးတို့ ပျံ့နှံ့နေထိုင်ခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်းထောင်ချီကြာညောင်းခဲ့ပါပြီ။ ရခိုင်တိုင်းရင်းသားများ၏ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများသည် သဘာဝအရင်းအမြစ်များအပေါ်၌သာ အဓိကမှီခိုအားထားရဆဲပင်ဖြစ်ပါသည်။ ပထဝီအနေအထားအရ အနောက်ဘက်တွင်ဘင်္ဂလားပင်လယ်ရှိပြီး အရှေ့ဘက်တွင် ရခိုင်ရိုးမတောင်တန်းကြီးတည်ရှိသည်။ ပင်လယ်နှင့်ရိုးမကြားတွင်

မြေပြန့်လွင်ပြင်အနည်းငယ်ရှိသည်။ မြောက်ဖက်ပိုင်းတွင်ကျယ်ပြန့်၍ တောင်ဖက်ပိုင်းသို့ တဖြည်းဖြည်းကျဉ်းမြောင်းသွားသည်။ ကျေးလက်နေပြည်သူတို့သည် ပင်လယ်ချောင်းမြောင်းကိုမှီခိုရသော ရေလုပ်ငန်း(ငါး၊ပုစွန်၊ကဏန်း)၊ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း၊ သစ်နှင့်သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများကို မှီခိုရသောလုပ်ငန်း၊ တောင်ယာလုပ်ငန်းများဖြင့် အသက်မွေးကြရသည်။ သဘာဝအရင်းအမြစ်များအပေါ် မှီခိုအသက်မွေးရသော အခြေနေမှ လူသားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးသောအနေအထားသို့ ရောက်ရှိနိုင်ရန် များစွာကြိုးစားရပေဦးမည်။ တိုးတက်သောနိုင်ငံများတွင် လူသားအရင်းအမြစ်ဖွံ့ဖြိုးပြီး သဘာဝအရင်းအမြစ်များထုတ်ယူသုံးစွဲမှုကို အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ဆောင်ရွက်လျက်ရှိကြသည်။ ကျွန်တော်တို့ခေတ်တွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို အကန့်အသတ်မဲ့ ရနိုင်သမျှထုတ်ယူသုံးစွဲကြမည်ဆိုပါက တရားနည်းလမ်းကျမည်မဟုတ်ပါ။ စီးပွားဖွံ့ဖြိုးမှု (Economic Growth) တစ်ခုတည်းကိုသာ ဦးတည်၍လုပ်ဆောင်ရန်မသင့်ပါ။ ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုသို့ ချီတက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

လူမှုရေးအသင်းအဖွဲ့များအချင်းချင်းလက်တွဲ၍ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို မှီခိုမှုလျော့ချရန်နှင့် နောင်လာနောက်သားများအတွက် ရေရှည်ထားရှိနိုင်စေရန် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်နေကြသည်။ တစ်ဖက်တွင်လည်း ဝိသမလောဘသမားတို့က မြေယာများပိုင်ဆိုင်နိုင်ရန် အလှအယက်ကြိုးစားနေကြသည်။ သစ်တောကြီးများကို အပြောင်ရှင်းနေကြသည်။ ပင်လယ်ပြင်မှ ရေထွက်သယံဇာတများကိုလည်း လက်ကုန်နှိုက်ယူနေကြသည်။ ပင်လယ်ပြင်၏ဂေဟစနစ်ကို ဇောက်ထိုးမိုးမေ့ဖြစ်အောင်၊ ပဒေါင်းပျက်အောင်လုပ်ဆောင်နေကြသည်။

ဂွမြို့နယ်တွင် ၂၀၀၄ ခု ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့က ကမ်းဝေးငါးဖမ်းသင်္ဘောများက ကမ်းနီးငါးဖမ်းကွက်အတွင်း နိုင်ထက်စီးနင်းဝင်ရောက်ဖမ်းဆီးနေခြင်းများ ရပ်တန့်ပေးရန် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပွဲတစ်ခုကို တရားဝင်ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။ ကမ်းဝေးငါးဖမ်းသင်္ဘောများက ကမ်းနီးသို့ကျူးကျော်ဝင်ရောက်ပြီး အနိုင်ကျင့်နေသည်မှာကြာလှပြီ။ ကမ်းဝေးငါးဖမ်းသင်္ဘောများမှာ လှေကိုယ်ထည်ကြီးသလို အင်ဂျင်ပါဝါကလည်း မြင့်သည်။ ဒေသခံရေလုပ်သားများ၏လှေငယ်များကို သူတို့ကအရေးမလုပ် ဂရုမစိုက်ကြပါ။ ဤကိစ္စကိုသက်ဆိုင်ရာငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနကို တရားဝင်စာဖြင့်တိုင်ကြားသည်။ မြို့နယ်၊ ခရိုင်၊ ပြည်နယ် အထိတိုင်စာပို့ကြသည်။ မည်သို့မျှဖြစ်မလာခဲ့ပါ။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ မွေး၊ရေ ဝန်ကြီးဌာနက ခွင့်ပြုထားခြင်းဖြစ်၍ ပြည်နယ်ကမတတ်နိုင်ဟု သိရသည်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်အထိတင်ပြကြသည်။ အကျိုးသက်ရောက်မှုမရှိ။ ထို့ကြောင့် ဆန္ဒထုတ်ဖော်ရသည့်အဆင့်ကို ရောက်ခဲ့သည်။

မွေးမြူရေးနှင့်ရေလုပ်ငန်းဦးစီးဌာန၊ ဒုတိယဝန်ကြီး၏ နေပြည်တော်-စစ်တွေ ခရီးစဉ်တွင် လမ်းကြိုသဖြင့် ကွင်းဆင်းဖြေရှင်းပေးခဲ့သည်။ ဒေသခံများနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်စေရန် ဦးစီးမှူးတစ်ဦးကိုပါ ခန့်ပေးခဲ့သည်။ အားလုံးအဆင်ပြေသွားကြသည်။ ထိုကာလရက်ပိုင်း၊ လပိုင်းအတွင်း ဒေသခံရေလုပ်သားများ ငါးဖမ်းဆီးရရှိမှုနှုန်း သိသာစွာတိုးတက်ခဲ့သည်။ တချို့ရေလုပ်ငန်းပိုင်ရှင်များမှာ ကားဝယ်စီးနိုင်သည်အထိ 'ကုန်တက်' များခဲ့သည်။

ပြင်ပကလာရောက်ကျူးကျော်သူများမှာသာ အပြစ်ရှိကြသည်မဟုတ်ပါ။ မိမိတို့ဒေသခံများအတွင်း၌လည်း ဝိသမလောဘသမားများရှိနေကြသည်မှာအမှန်ပင်။ ငါးလုပ်ငန်းဦးစီးဌာနမှ ထုတ်ပြန်ထားသည့်စည်းမျဉ်းစည်းကမ်းများကို မလိုက်နာကြသူများလည်းရှိကြပါ၏။ အားလုံးသည် လောဘကိုကန့်သတ်၍ ရေရှည်အကျိုးစီးပွားကိုမျှော်မှန်းသင့်ကြသည်။ ဆန္ဒထုတ်ဖော်ပြီး၍ တစ်လ၊ နှစ်လကျော်လာသည့်အခါ ကမ်းဝေးငါးဖမ်းသမားများ ကျူးကျော်လာပြန်သည်။ မည်သူ့ကိုမည်၍ မည်မျှပေးရမည်လဲ၊ သူတို့အနေနှင့် ကမ်းနီးကိုဝင်ရောက်ဖမ်းဆီးချင်သည်။ ကမ်းနီးကိုဝင်ဆွဲမှ သူတို့အတွက် ပိုမိုထွက်ချေကိုက်သည်။ ဤနေရာတွင် ပင်လယ်ကမ်းရိုးတန်းလုံခြုံရေးကိစ္စက အဓိကဖြစ်သည်။ ကမ်းဝေးငါးဖမ်းသင်္ဘောများတွင် GPS စနစ်တပ်ဆင်ဖို့ရန် ယနေ့ထိမဆောင်ရွက်နိုင်သေးပါ။ ကမ်းခြေစောင့်ရဟတ်ယာဉ်ငယ်တစ်စီးလောက်နှင့်ပင် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်နိုင်သောအနေအထားကို မည်သူတစ်ဦးတစ်ယောက်ကမျှ တာဝန်ယူဖန်တီးပေးနိုင်ခြင်းမရှိသေးပါ။

ဂွမြို့နယ်ကျွန်းကျွန်းလေးတွင် မြေဧကပေါင်းခြောက်သောင်းခွဲကို ကုမ္ပဏီများကမြေလွတ်မြေ ရိုင်းလုပ်ပိုင်ခွင့်ယူထားကြသည်။ ဧကထောင်နှင့်ချီ၍ သစ်တောများခုတ်လှဲ၊ မီးရှို့ပြီး အပြောင်ရှင်းလင်း ထားကြသည်။ မြို့နယ်သစ်တောက တားဆီးသည်။ မြေစာရင်းဌာနက လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်ရန်စာထုတ်သည်။ ကုမ္ပဏီများကမည်သူ့ကိုမျှဂရုမစိုက်ပဲ ဆက်လုပ်သည်။ လွှတ်တော်ကိုယ်စား လှယ်မှတစ်ဆင့် ကျွန်တော်တို့တင်ပြကြသည်။ သစ်တောဦးစီးဌာနသို့ သတင်းပို့ရသည်။ ပြည်နယ်အစိုးရသို့ တင်ပြရသည်။ ကုမ္ပဏီမှ ၎င်းတို့၏ မလုပ်သင့်မလုပ်ထိုက်သောလုပ်ငန်းများအားရပ်တန့်ပြီး ဒေသခံများ နှင့်လာရောက်ညှိနှိုင်းမှုပြုလာသည်။ ကုမ္ပဏီကြီးများနှင့် အထက်ဆိုင်ရာနေရာကြားတွင် မမြင်နိုင်သော အရာတစ်ခုရှိနေပုံရသည်။ လောဘ ဟုသမုတ်ရမည်လားမသိပါ။ မည်သို့ပင်ဆိုစေကာမူ ကျွန်တော်တို့ အနေဖြင့် ပြဿနာအများအပြားကို အပြုသဘောဆောင်သည့် ချဉ်းကပ်မှုများဖြင့် ကျော်လွှားနိုင်ခဲ့ကြ ပါသည်။

လူတစ်ယောက်ဟာ
သူ့ကိုသူ ဘယ်အုပ်စု၊
ဘယ်ဘာသာ၊ ဘယ်လူမျိုးထံ
ကပါလို ရည်ညွှန်းဖော်ထုတ်တာ
ထက် ကမ္ဘာမြေပေါ်က လူသား
မျိုးနွယ်တစ်ဦးလို သိမှတ်တုံ့စိတ်
နလုံးထဲမှာ ကိန်းအောင်းဖို့
အဲဒီလိုဖြစ်စေမယ့် ပညာ
ရေးရှိဖို့က စိန်ခေါ်မှု
ဖြစ်နေတာပေါ့။

ဝနီဇွီ

တံစိုးလက်ဆောင်မပေးပဲ သူတပါးထံမှမိမိအလိုရှိရာကိုရရှိနိုင်ရန် စိတ်ရှည်သည်းခံနိုင်ဖို့လိုပါသည်။ တရားရုံး ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခု ထွက်လာရန်အတွက် ဖြစ်စဉ်ကိုသုံးသပ်ကြည့်ပါ။ တရားသူကြီး၊ ဥပဒေအရာရှိ၊ တရားလို၊ တရားခံ ရှေ့နေများ၊ နှစ်ဖက်သောသက်သေများ၊ ဌာနဆိုင်ရာအရာရှိများ၏ ထွက်ဆိုချက်များ(ဆရာဝန်၊ ရဲအရာရှိ စသည်) အမျိုးမျိုး လိုအပ်ပါသည်။ ပြဿနာအများစုသည် အစိုးရဌာနတစ်ခုတည်းဖြင့် ဖြေရှင်းမရသည်ကများပါသည်။ ဆက်စပ်ပတ်သက်နေ သူများ၊ ဌာနများကို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖြစ်ပေါ်လာစေရန် စွမ်းဆောင်ပေးရသည်များရှိပါသည်။ ခေတ်စကားဖြင့်ပြော ရလျှင် 'ဆွဲစေ့(စိ) နိုင်စွမ်း' ရှိဖို့လိုပါသည်။

ဗဟိုဦးစီးစနစ်ကြီးရှိနေသေးသည်ကို မမေ့အပ်ပါ။ အထက်က မခိုင်းလျှင်မလုပ်သည်ကများပါသည်။ အကယ်၍ မခိုင်းပဲမိမိအသိဖြင့်လုပ် လိုက်ပါလျှင်လည်း အခန့်မသင့်ပါက ထမင်းလုပ်ပြုတ်သည့်အဖြစ်မျိုးကြုံရ တတ်သည်မဟုတ်ပါလား။ ဌာနဆိုင်ရာများမှာလည်း ကိုယ့်ဌာနအလုပ်နှင့် ကိုယ် တာဝန်တွေကများသည်။ အနေမတတ်၊ အပြောမတတ်၊ အကိုင် အတွယ်မတတ်၍ ဒုက္ခရောက်သွားကြသည်များရှိကြသည်။ စေတနာအလုပ် ကြောင့် ဝေဒနာခံစားသွားရတတ်သည်။ မိမိတို့ပြဿနာနှင့်ဆက်စပ် နေသော ဌာနအကြီးအကဲအဆင့်ဆင့်၏ သဘောထားအမြင်များကိုသိနိုင် အောင်ကြိုးစားသင့်သည်။ မိမိပို့လိုသောသတင်းအချက်အလက်ကို စာဖြင့် သာမကပဲ အခြားနည်းလမ်းတစ်ခုခုဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ပေးနိုင်သူထံ ပို့ပေး နိုင်စွမ်းရှိသင့်သည်။ ဆေးကျောင်းမှာ နှုတ်ဖြေဖြေရသည့်အခါ ဘယ်ဆရာက ဘာကြိုက်သည်ကို အကင်းပါးဖို့လိုသည်။ ကိုယ်အပူချိန် 104R F အဖျားတက်နေသည့်ကလေးကို ရေခဲအုပ်ရမည်၊ ရိုးရိုးရေဖတ်အုပ်ရမည် ဆိုသည်ကိုပင် အကြိုက်မတူသည့်ဆရာများရှိခဲ့ကြသည်။

NGO လောကတွင်လည်း စီမံကိန်းအကောင်အထည်ဖော်သော အဖွဲ့နှင့် အလှူရှင် (Donor) အဖွဲ့ကြားတွင် နွေးထွေးသောဆက်ဆံမှုရှိရန် လိုအပ်သည်။ ဌာန၏လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် မူဝါဒများကိုသိရှိနားလည်ပြီး မိမိတို့တိုက်တွန်းတောင်းဆိုသော အကြောင်းအရာတို့သည် အနည်းနှင့် အများအလိုက်သင့် အလွန်းသင့်ဖို့ရန် (in line) ကြိုးစားဆောင်ရွက်ရပေ မည်။ မိမိတို့နှင့်သက်ဆိုင်သော လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် မည် သည့်ပါတီဝင်ဖြစ်စေ ထိတွေ့ဆက်ဆံရန်လိုအပ်ပါသည်။ မိမိအနေဖြင့် ကြိုက် သည်ဖြစ်စေ မကြိုက်သည်ဖြစ်စေ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များသည် အဓိကကျသည်။

နောက်ထပ်အရေးကြီးသည်မှာ Ethnic Politics ဖြစ်သည်။ တိုင်းရင်းသားအခွင့်အရေးများ၊ တိုင်းရင်းသားတို့၏ ထုံးတမ်းစဉ်လာဥပဒေ သများ၊ တရားစီရင်ရေးများကို လေ့လာထားသင့်သည်။ အိမ်နီးနားချင်း ပြည်ပနိုင်ငံတွေမှာ မည်သို့ရှိသည်ကိုပါလေ့လာထားသင့်သည်။ သက် ဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့စည်းများနှင့် မည်သို့မည်ပုံပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်၊ သဘောထားကွဲလွဲချက်များ (conflicts) ကို မည်သို့ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းကြ မည်ဆိုသည်များကို သိရှိထားရန်လိုအပ်ပါသည်။

ရခိုင်ပြည်နယ်၊ ဂွမြို့နယ်တွင် မဆလခေတ်၊ နဝတခေတ်က တပ်သိမ်းမြေများပင် ဒေသခံပြည်သူများထံပြန်လည်လွှဲပြောင်းပေးနိုင်ခဲ့ ပါပြီ။ အစိုးရ၊ လွှတ်တော်၊ တပ်မတော်၊ ဌာနဆိုင်ရာများ ပူးပေါင်းဆောင် ရွက်မှုဖြင့်ရရှိခဲ့သည်။ ဒေသခံများအတွင်းမှာပင် လောဘတက်၍ ပွက် လောရိုက်သော၊ တရားမမျှတသော ဖြစ်ရပ်များပင်ပေါ်ပေါက်ခဲ့သေးသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး၊ ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လုပ်ကြသည့်အခါ တခါတရံကိုယ်ကျိုးစီးပွားအဓိကထားသူ အတ္တသမား များနှင့်ကြုံရတတ်သည်။ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးရုံးလည်း ရောက်ရ၏။ တရားရုံး မှာလည်း ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရ၏။ ကျွန်တော့်အနေနှင့် မိမိကိုယ်တိုင်ကဆရာ ဝန်ဖြစ်နေသည့်အလျောက် လူနာများကို ညွှန်ကြားခွင့်ရှိခဲ့သည်။ ဘယ် အစားမျိုး မစားပါနှင့်၊ ဘယ်အဝတ်မျိုး မဝတ်ရပါ။ ဘယ်လို အနားယူပါ စသည်ဖြင့်၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်လာသည့်အခါတွင်မူရ 'တရားခံ မောင်မောင်ကြည် နှင့် ၁၅ ဦးအား တရားရုံးတင်၍ တရားစွဲဆိုသင့်ကြောင်း' ရ မြို့နယ်ဥပဒေ အရာရှိ၏ မှတ်ချက်ပြုခြင်းကိုလည်း ခံခဲ့ရဘူးပါသည်။

အချုပ်အားဖြင့် အကြံပေးလိုသည်မှာ တိုင်းရင်းသားညီအစ်ကို မောင်နှမများအနေဖြင့် စိတ်အားထက်သန်ကြပါ။ ကြိုးစားအားထုတ်ကြပါ။ ဇွဲမလျှော့ကြပါနှင့်၊ တိုင်းရင်းသားများအချင်းချင်း သွေးစည်းကြပါ။ ရိုင်းပင်းကူညီကြပါ။ ကာယဗလ၊ ဉာဏဗလ၊ စာရိတ္တဗလ၊ ဘောဂဗလ၊ မိတ္တဗလ ဟူသော ဗလငါးတန်ဖြင့် ပြည့်စုံကြပါစေ။ မော်ကျွန်းဆရာတော်၏ 'ဗလငါးမျိုး၊ ပြည့်ဝတိုး၊ အမျိုးစောင့်နိုင်မှာ' ဆိုသည့် မိန့်မှာချက်နှင့်အညီ အမျိုးဂုဏ်၊ ဇာတိဂုဏ်၊ နိုင်ငံ၏ဂုဏ်ကို ဆောင်ရွက်သယံပိုးနိုင်ကြပါစေ။

ဒေါက်တာမောင်မောင်ကြည်
Rakhaine Costal Region
Conservation Association (RCA)

**Kulekahni ရေဝေရေလဲဒေသတွင် လျှပ်စစ်ဓါတ်အားမူပိုင်ခွင့်ပေးခြင်း။ ။
နီပေါနိုင်ငံတွင် ဂေဟဗေဒစနစ်ဝန်ဆောင်မှုအတွက် ပေးခြေခြင်းသဘာဝတစ်ခု**

Indra Sarobar ကန်သည် Kulekhanni ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်းအတွက် ရေအရင်းအမြစ်ဖြစ်ပြီး ၁၉၇၀နှစ်များ၏ နောက်ပိုင်းကာလ တွင် တည်ဆောက်ခဲ့ပါသည်။ ဤကန်ကို Kulekhanni မြစ်တွင် ဆည်များ တည်ဆောက်ခြင်းဖြင့် ပုံဖော်ခဲ့ပြီး ရေဝေရေလဲဧရိယာမှာ Makawanpur ခရိုင်မှ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ(၈)ခုကို လွှမ်းခြုံနေပါသည်။ ရေကန်နှင့် ဓါတ်အားပေးစက်ရုံ တည်ဆောက်နေသော ကာလအတွင်းတွင် သစ်တော ပြုန်းတီးမှု အလွန်အကျွံဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ သစ်တောစိုက်ခင်းများ တည် ထောင်ခြင်းနှင့် မြေဆီလွှာထိန်းသိမ်းခြင်းလုပ်ငန်းများကို ပေါင်းစည်းရေဝေ ရေလဲ စီမံအုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှု အစီအစဉ်များဖြင့် ဤရေဝေရေလဲဧရိယာတွင် အလှူရှင်များနှင့်အစိုးရ၏အထောက်အပံ့ဖြင့် စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါသည်။

ယင်းသို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ဒေသခံအစုအဖွဲ့များသည် လုပ်ငန်း အမျိုးမျိုးတွင် ပါဝင်ခဲ့ကြပါသည်။ ဆောင်ရွက်လုပ်ကိုင်ကြပြီးနောက် ဤ ဧရိယာရှိ သစ်တောအားလုံးအား ဒေသခံအစုအဖွဲ့များအား စီမံအုပ်ချုပ်ရန် အတွက် လွှဲပြောင်းပေးအပ်ခဲ့ပါသည်။ မြေဆီလွှာတိုက်စားခြင်း၊ ရေကြီး ခြင်းနှင့် မြေပြိုခြင်းများသည် ရေဝေရေလဲဧရိယာအတွင်းတွင် သစ်တော များ၏အခြေအနေ တိုးတက်ကောင်းမွန်လာသည့်အတွက် လျော့နည်းသွား ပါသည်။

ဤအချက်ကို Indra Sarobar ကန်၏သက်တမ်းကို တိုးမြှင့် စေပြီးဖြစ်ပါသည်။ ထပ်ဆင့်၍ ရေကန်အတွင်းရှိ ရေပမာဏသည်လည်း တိုးပွားလာနေပါသည်။

နီပေါနိုင်ငံတွင် ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ၁၉၉၀ခုနှစ်တွင် ပြန်လည် တည်ဆောက်ခဲ့ပြီးနောက် ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှု ဖြေလျှော့ခြင်းကို ၁၉၉၀ ခုနှစ် တွင် စတင်လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။ ဒေသအစိုးရ၏ ကိုယ်ပိုင်အက်ဥပဒေ ၂၀၀၀တွင် လျှပ်စစ်စီမံကိန်းမှ ရရှိသော အခွန်တော်ငွေများမှ ၅၀%ကို ဒေသခံများအား ခွဲဝေပေးရမည်ဟု ဖော်ပြပါရှိပါသည်။ အဆိုပါ ၅၀% မှ ၃၈%သည် ရေအားလျှပ်စစ်စက်ရုံ တည်ဆောက်ထားသော ဒေသကြီး တစ်ခုလုံး၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများ လုပ်ဆောင်ရန်အတွက်ဖြစ်ပြီး ၁၂%ကို ရေအားလျှပ်စစ်ထုတ်ယူနေသော ခရိုင်အတွက် သုံးစွဲရမည်ဟု ပြဌာန်းထား ပါသည်။ ဤပြဌာန်းချက်အရ Makawanpur ခရိုင်သည် ၂၀၀၂-၀၃ ဘဏ္ဍာနှစ်မှ စ၍ ရူပီးငွေ (၂၅)သန်းခန့်ကို နှစ်စဉ်ရရှိနေပါသည်။

Indra Sarobar ကန် နှင့် ရေဝေရေလဲဒေသများ

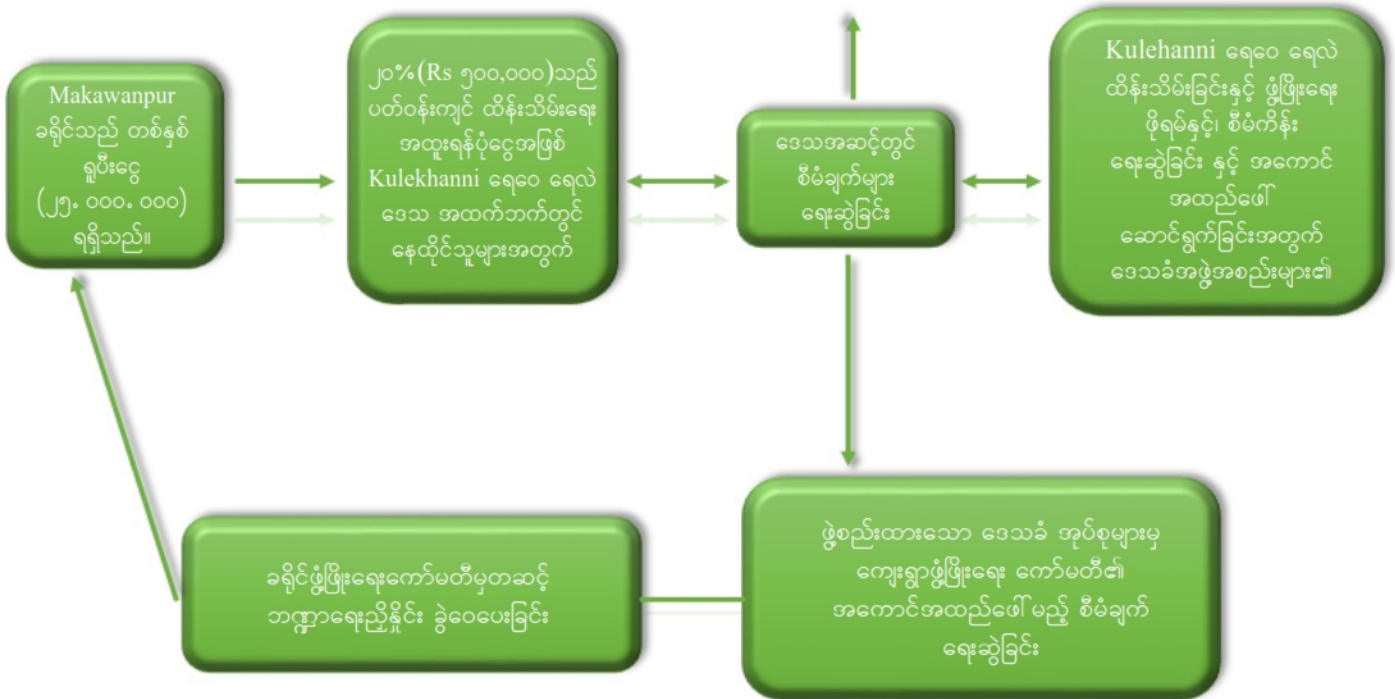

ခရိုင်ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ (District Development Comm- ittee - DDC)သည် ယင်းအခွန်တော်ငွေကို ခရိုင်တစ်ခုလုံး၏ ဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများတွင် အသုံးပြုနေပါသည်။ ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများသည် လက် ရှိအသုံးပြုနေသော စနစ်မှ အကျိုးကျေးဇူး အပြည့်အဝမရရှိနိုင်သည့်အတွက် ရေအားလျှပ်စစ်မှ ရရှိသောအခွန်တော်ငွေကို ဒေသခံ အဖွဲ့အစည်းများ အတွက် သုံးစွဲသင့်သည်ဟုသော တောင်းဆိုချက်များဖြင့် ၎င်းတို့၏ စိုးရိမ် ပူပန်မှုကို ခရိုင်ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီအား ၂၀၀၅ခုနှစ်မှစ၍ တင်ပြခဲ့ကြပါ သည်။ Winrock International အဖွဲ့၏ ထောက်ခံအားပေးမှုဖြင့် ၎င်းတို့သည် (၃)နှစ်ခန့်မျှ ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင် တောင်းဆိုခဲ့ကြပါသည်။ Indra Sarobar ကန်၏ အထက်ဘက်တွင် နေထိုင်သောသူများအား ၎င်း တို့၏ ရေရှည်တည်တံ့စေသော သစ်တောနှင့် ရေဝေရေလဲ အုပ်ချုပ်မှုအတွက် အကျိုးခံစားခွင့် နှစ်နာကြေးကိုပေးခြင်းဖြင့် သဘောတူညီမှုတစ်ခုကို ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် ရရှိခဲ့ပါသည်။ ဤဖြစ်ရပ်တွင် အကျိုးခံစားခွင့်နှစ်နာကြေးကို ပေး ခြင်းဖြင့် သဘောတူညီမှုတစ်ခုကို ၂၀၀၈ခုနှစ်တွင် ရရှိခဲ့ပါသည်။ ဤဖြစ်ရပ် တွင် ရေအားလျှပ်စစ်မှ ရရှိသောအခွန်တော်ငွေအား ခွဲဝေသုံးစွဲခြင်းအတွက် သီခြားခွဲထွက်သည့် လမ်းကြောင်းတစ်ခုပေါ်ထွက်လာပါသည်။

သဘောတူညီချက်အပြီးတွင် Kulekhanni ရေဝေရေလဲဒေသမှ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ (၈)ခုသည် ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်း များအတွက် နှစ်စဉ် ရူပီးငွေ (၅)သန်းကျော် နှစ်စဉ်ရရှိနေပါသည်။ ခရိုင် ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီမှ ရရှိမည့်ပမာဏကိုအောက်ဖော်ပြပါပုံစံအတိုင်း ခွဲဝေ သတ်မှတ်ခဲ့ပါသည်။

Makawanpur ခရိုင်ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီသည် ရေကန်၏ အထက် ဘက်တွင် နေထိုင်သော အဖွဲ့အစည်းများအား ပေးခြေသည့်ငွေအား ပတ်ဝန်း ကျင်ထိန်းသိမ်းရေး အထူးရန်ပုံငွေအဖြစ် အာမခံငွေတစ်ခု စီစဉ်ဆောင်ရွက် ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါရန်ပုံငွေအား ခရိုင်ဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီနှင့် ပတ်ဝန်းထိန်း သိမ်းရေးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဒေသခံအဖွဲ့အစည်း များကို ကိုယ်စားပြုသည့် အဖွဲ့ဝင်များပါဝင်သော ကော်မတီတစ်ခု တို့မှတဆင့် စီမံခန့်ခွဲပါသည်။ နှစ်စဉ်စီမံချက်များရေးဆွဲပြီး ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ (၈)ခု ဆက်စပ်ညှိနှိုင်းကာ ဦးစားပေးများအား ရွေးချယ်ပြီး ပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေး အထူးရန်ပုံငွေသို့ အတည်ပြုချက်ရရန် တင်ပြရပါသည်။ သဘောတူခွင့်ပြုသော စီမံချက်များအား သက်ဆိုင်ရာ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီများမှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပါသည်။ ဤဆောင်ရွက် သည့် နှစ်စနစ်တွင် စီမံချက်နှင့်ပတ်သက်သော ပေးခြေမှုများအား ခရိုင်ဖွံ့ဖြိုး ရေးကော်မတီမှ တိုက်ရိုက်ပြုလုပ်ပါသည်။

Kulekhanni ရေဝေရေလဲဒေသတွင် ဂေဟဗေဒဝန်ဆောင်မှုအတွက် ငွေပေးခြေခန့်စ် (ခေ်မြစ်။ Khatri, ၂၀၀၉)

Kulekhanni ရေဝေရေလဲဒေသတွင် ချမှတ်ဆောင်ရွက်ထားသည့် ဂေဟဗေဒဝန်ဆောင်မှုအတွက် ငွေပေးခြေသည့် ပုံစံသည် Wunder (၂၀၀၅) ၏ အဓိပ္ပါယ် သတ်မှတ်ချက်အရဖော်ပြထားသည့် ဈေးကွက် အခြေခံပုံစံနှင့် အပြည့်အဝကိုက်ညီခြင်းတော့မရှိပါ။ ၎င်းပုံစံအစား ဆုနှင့် နစ်နာ ကြေးပေးသလို ကျင့်သုံးနေ ခြင်းဖြစ်သည်။ ရေအားလျှပ်စစ်ထုတ်ယူခြင်းအတွက် ရရှိသော အခွန်တော်ငွေများမှ တစ်ပိုင်းသည် Kulekhanni ရေကန် ဆောက်လုပ်နေစဉ်အတောအတွင်း အရင်းမြစ်များဆုံးရှုံးရသည့်အတွက် ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများထံသို့ ၎င်း၊ တစ်ပိုင်းသည် ရေဝေရေလဲဒေသထိန်းသိမ်း ရေးနှင့် အုပ်ချုပ်စီမံခြင်းတွင် ဒေသခံပြည်သူများမှ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုကို အသိအမှတ်ပြုသည့် ပုံစံဖြင့် ပေးခြေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ချည်းကပ် သည့်စနစ်ကို ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများအတွက် ရန်ပုံငွေစီမံသုံးစွဲရေးတွင် ထိရောက်သော လက်နက် တစ်ခုအဖြစ် မှတ်ယူနိုင် ပါသည်။ သို့ရာတွင် မူဝါဒနှင့် ဥပဒေပြဌာန်းမှု မရှိခြင်း၊ ဒေသအဆင့်တွင် ရွေးကောက် တင်မြှောက်ထားသော နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများ မရှိခြင်းတို့ကြောင့် ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများ၏ ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက်မှုသည် အထူးသဖြင့် အစုအဖွဲ့ပိုင် သစ်တောအသုံးပြုသူများအဖွဲ့များသည် ဤပုံစံအောက်တွင် ကျယ်ပြန့် မလာခဲ့ပါ။

Kulekhanni ၏ ဂေဟဗေဒဝန်ဆောင်မှုအတွက် ငွေပေးခြေသည့်ပုံစံကို အခြေခံ၍ အောက်ပါအတိုင်း အကြံပြုထားပါသည်။

သစ်တောနှင့်ဂေဟစနစ် ထိန်းသိမ်းရေးတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသော ဒေသခံ အဖွဲ့အစည်းအား ဂေဟ ဗေဒဝန်ဆောင်မှု တိုက်ရိုက်ပေးခြေသင့် သည်။ တိုက်ရိုက်အကျိုးကျေးဇူးခံရသည့်အတွက် သစ်တောနှင့် ဂေဟစနစ်ကာကွယ်ခြင်းနှင့် ရေရှည်ဖွံ့ဖြိုးစေခြင်းအတွက် ၎င်းတို့အား လှုံ့ဆော်အားပေး ရာရောက်မည်။ ဤငွေ ပေးခြေမှု ပုံစံစနစ်တွင် ထိန်းသိမ်းရေးစီမံချက်တစ်ခု အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းအတွက် ငွေပေးခြေနေမည့် အစား တိုက်ရိုက် ပေးခြေမှု ပြုလုပ်ရန်လိုအပ်သည်။ ရရှိသောပမာဏကို အခြေပြု၍ အဖွဲ့အစည်းများသည် ယင်းတို့၏ကိုယ်ပိုင် အစီအစဉ်ကို ရေးဆွဲအကောင်အထည် ဖော်နိုင်ပါသည်။

အလားတူပင် နီပေါနိုင်ငံတွင် ဂေဟ ဗေဒဝန်ဆောင်မှုအတွက် ပေးခြေခြင်း နှင့် သက်ဆိုင်သော သီးခြားမူဝါဒနှင့် ဥပဒေ ပြဌာန်းခြင်းကို သက်ဆိုင်သည့် အဖွဲ့အစည်းများတွင် သာတူညီမျှ အကျိုး မြတ်ခွဲဝေခြင်းကိုအဆင်ပြေချောမွေ့စေရန် ပေါ်ပေါက်လာအောင်ဆောင်ရွက်သင့်သည်။

နိဂုံး ဂေဟဗေဒဝန်ဆောင်မှုအတွက် ပေးခြေခြင်းစနစ် (အထူးသဖြင့် နှင့် REDD +) နှင့် လက်ရှိ သစ်တောစီမံအုပ်ချုပ်သည့် စနစ်များအကြားတွင် လုံလောက်သည့်လိုက်ဖက်မှု ရှိသလားဆိုခြင်းမှာ ယခုတိုင်အောင် မရှင်းလင်းသေးပါ။ Kulekhanni ကို ဥပမာယူရမည်ဆိုပါက လက်ရှိမူဝါဒ အောက်တွင် အစုအဖွဲ့ပိုင်သစ်တောများကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့် စီမံအုပ်ချုပ်ခြင်းတွင် အောင်မြင်နေကြသည့် အသုံးပြုသူများအဖွဲ့အစည်းများသည် PES မှ သင့်တော်သည့်အကျိုးအမြတ်ကို ရရှိ နေခြင်းမရှိပါ။ ဤအခြေအနေမှ မူဝါဒနှင့် ကိုက်ညီမည့် ပညာရပ်ဆိုင်ဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်းများ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းကို လက်ရှိမူဝါဒနှင့် အဖွဲ့အစည်းဆိုင်ရာကန့်သတ်ချက်ဘောင်များကို ထဲထဲဝင်ဝင် လေ့လာခွဲခြမ်းစိမ်ဖြာတို့မှတစ်ဆင့် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် REDD + ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် ဒေသခံအဖွဲ့အစည်းများနှင့် အထူးသဖြင့် သစ်တောကို မှီခိုနေထိုင်ရပြီး ထိခိုက်နစ်နာသော အဖွဲ့အစည်းအား PES မှ အကျိုးအမြတ် မည်သို့ရရှိနိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ရမည်ကို ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် စဉ်းစားထားရန် လိုအပ်ပါသည်။

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် သစ်တောရေးရာဝန်ကြီး ဌာန (အပူပိုင်းဒေသစီမံကိန်းစီမံရေးဦးစီးဌာန) မှ ထုတ်ဝေသော ကျေးလက်အဆင့်ဦးစီးဌာနပေါင်းစပ်သူများ လေ့ကျင့်သင်ကြားရေးအတွက် REDD+ ဆိုင်ရာ ဆရာ ဖြစ်သင်တန်းလက်စွဲမှ ကောက်နုတ်ဖော်ပြသည်။

ဦးကြည်ရအောင်
အထက်ချင်းတွင်းဒေသ
လူငယ်များကွန်ယက်၊
ကလေးမြို့၊
စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီး။

၆ လတစ်ကြိမ်ထုတ်ဝေသော ရိုးရာဝန်းကျင်မြှင့်တင်ရေးအဖွဲ့ (POINT) ၏ သတင်းစာစောင်တွင် စာဖတ်သူများအတုယူပြီး ပြန်လည်အသုံးပြုနိုင်ရန် စစ်ကိုင်းတိုင်း ကလေးမြို့ အခြေပြု လူငယ်အဖွဲ့ဖြစ်သော အထက်ချင်းတွင်း လူငယ်ကွန်ယက် (UCYN) လှုပ်ရှားမှုများကို အထူးသဖြင့် တရားမဝင်သစ်ခိုးထုတ်မှုတားဆီးခြင်းကို အဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးဖြစ်သူ ဆရာကြည်ရအောင်နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းထားခြင်း ကို ဖော်ပြလိုက်ရပါသည်။

- မေး။ ဆရာအနေနဲ့ အရင်ဆုံး နာမည်လေးနဲ့။ ဆရာ အခုလက်ရှိလုပ်နေတဲ့ အဖွဲ့ အစည်းနာမည်လေးကို ပြောပြပေးပါဆရာ။
- ဖြေ။ ကျွန်တော်ကတော့ အထက်ချင်းတွင်းဒေသလူငယ်များ ကွန်ယက်ကို ကြည်ရအောင် ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်လာတဲ့ ဒေသကတော့ ကလေးမြို့၊ စစ်ကိုင်းတိုင်းဒေသကြီးကဖြစ်ပါတယ်။ အထက်ချင်းတွင်းဒေသကတော့ အခုတရားမဝင် သစ်မှောင်ခိုမှုများကို တိုက်ဖြတ်နေတဲ့ အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်ပါတယ်။
- မေး။ ဆရာတို့အနေနဲ့ အခုလုပ်ငန်းနဲ့ပတ်သက်ပြီးတော့၊ ဒီတရားမဝင် သစ်ခိုး ထုတ်မှုတိုက်ဖြတ်ရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဆရာတို့ရဲ့ လုပ်ဆောင်မှုလေးတွေကိုလည်း ပြောပြပေးပါဦး။
- ဖြေ။ အဓိက ကတော့ ကျွန်တော်တို့ အနွယ်ကိုထွက်တဲ့ ကျွန်းသစ်တွေနဲ့ တရုတ်နိုင်ငံကိုသွားတဲ့ တန်မလန်းသစ်တွေကို အဓိကတိုက်ဖြတ်နေပါတယ်။ နောက်ပြီး ကုမ္ပဏီရဲ့ သစ်အဆမတန်ခတ်ယူမှုတွေကို တိုက်ဖြတ်ပါတယ်။
- မေး။ ဘယ်လိုနည်းတွေနဲ့ တိုက်ဖြတ်ကြလဲခင်ဗျ။
- ဖြေ။ ကျွန်တော်တို့ ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကြပါဝင်ပြီးတော့ အစိုးရသစ်တောဌာန၊ မြန်မာနိုင်ငံရဲတပ်ဖွဲ့တို့နဲ့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပါတယ်။
- မေး။ ဆရာတို့လုပ်ဆောင်တဲ့အခါ ဘယ်လိုအခက်အခဲတွေ တွေ့ကြုံရပါသလဲ ဆရာ။
- ဖြေ။ ကျွန်တော်တို့ အဓိက ကတော့၊ သစ်လုပ်ငန်းရှင်တွေရဲ့ မုန်းတီးမှုပေါ့။ ပြီးတော့ သစ်တောဌာနတို့ ဒီကသစ်လုပ်ငန်းရှင်တွေနဲ့ သစ်မှောင်ခိုမှုမှာ ပါဝင်နေတဲ့ ဌာနဆိုင်ရာဌာနတချို့ရဲ့ မုန်းတီးချင်းကိုတော့ ခံရတာပေါ့။ ကျွန်တော်တို့ ဒီ တူမီး သေနတ်တွေ၊ ခူးလေးတွေ၊ ဘတ်ဂွတွေ၊ ဂျင်ကလီတွေနဲ့ ချောင်းမြောင်းလုပ်ကြံခံရတာကိုတော့ ကြုံရပါတယ်။ အားလုံးလေးကြိမ်လောက်ကြုံဘူးပါတယ်။ ညအချိန်တွေမှာ ချောင်းမြောင်းလုပ်ကြံခြင်း ခံရပြီးတော့၊ တစ်ယောက်မှ ထိခိုက်ဒဏ်ရာ ရခြင်းမျိုးမရှိပါဘူး။

- မေး။ ဆရာတို့ရဲ့ ဒီဒေသခံတပိုင်တနိုင် သစ်ထုတ်တဲ့သူတွေကရော ဆရာတို့ကို ဘယ်လိုမြင်ကြပါသလဲခင်ဗျ။
- ဖြေ။ တပိုင်တနိုင် သစ်ထုတ်တဲ့သူတွေကို အတတ်နိုင်ဆုံးရှောင်ပါတယ်ခင်ဗျ။ ကျွန်တော်တို့ ဒေသတွင်းသုံးတဲ့သစ်မျိုးကို မလုပ်ပါဘူးခင်ဗျ။ နောက်ပြီးတော့ ဘာသာရေးအဆောက်အဦသုံးတဲ့သစ်မျိုးကို ကျွန်တော်တို့ မလုပ်ပါဘူး။ ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေးသစ်တွေကိုလဲ မသုံးပါဘူး။
- မေး။ ဆရာတို့အခု သစ်တန်ဘယ်လောက်ကို ဖမ်းမိပြီးသွားပြီလဲဆရာ။
- ဖြေ။ ၂၀၁၄ အတွင်းမှာတော့ တန်တစ်ထောင်ကျော် ဖမ်းမိရရှိပါပြီခင်ဗျ။ စုစုပေါင်းကတော့ တန်မလန်းသစ်တရုတ်ပြည်ကိုသွားတဲ့သစ်က အားလုံးတန် ၇၂၀ ဖမ်းမိပြီးပါပြီ။ နောက်ပြီးတော့ ကျွန်းသစ်၊ ပျဉ်းကတိုး၊ ပိတောက်၊ အခြားသစ်မာမျိုးစုံကတော့ တန် ၃၀၀ကျော် ဖမ်းမိပြီးပါပြီ။
- မေး။ ဆရာ ဒီတန်မလန်းသစ်က တစ်တန်ကို ဘယ်လောက်ဈေးရှိပါသလဲ ခင်ဗျ။
- ဖြေ။ အခုဒီ မတ်လ ၃ရက်နေ့ မန္တလေးမှာ လေလံပစ်တုန်းကတော့ တစ်တန်ကို ၅၅သိန်းပါ။
- မေး။ ဆရာတို့ အခုတခြားတိုင်းရင်းသားဒေသတွေမှပေါ့နော် တရားမဝင် သစ်ခိုးထုတ်မှု တိုက်ဖြတ်ဖို့ဆိုရင်လေ တခြားတိုင်းရင်းသားတွေကို ဘယ်လိုအကြံဉာဏ်လေးများ ပြုချင်ပါသလဲဆရာ။
- ဖြေ။ အခြားတိုင်းရင်းသားတွေလဲ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့အစည်းလိုဘဲ ဒီတိုင်းဒေသမှာရှိတဲ့ သစ်တောရေးရာဝန်ကြီးတို့၊ သစ်တောရေးရာဌာနတို့၊ အကြီးအကဲတို့၊ မြန်မာနိုင်ငံမှာရှိတဲ့ ရဲတပ်ဖွဲ့အကြီးအကဲတို့နဲ့ ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပူးပေါင်းပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့လိုဘဲ အားဖြစ်ပါဝင်ပေးသင့်တယ်လို့ အကြံပြုချင်ပါတယ်ခင်ဗျ။
- မေး။ တခြားဘာများဖြည့်စွက်ပြောချင်ပါသေးလဲ။
- ဖြေ။ ဖြည့်စွက်ပြောချင်တာကတော့ တိုင်းရင်းသားဒေသတွေကို ကျွန်တော်တို့နည်းတူ သစ်တောကို ကိုယ်ကျိုးစွန့်ပြီး ထိန်းသိမ်းစေချင်ပါတယ်။ ဒါမှလဲ နောင်မျိုးဆက်တွေအတွက် အလားအလာကောင်းမှာဖြစ်ပါတယ်။

မြန်မာ့အစိုးရောင်ကွန်ရက်၏ (၄) ကြိမ်မြောက်တွေ့ဆုံပွဲရှိ အမှတ်တရဓါတ်ပုံများ

မြန်မာ့အစိုးရောင်ကွန်ရက်၏ (၄) ကြိမ်မြောက်တွေ့ဆုံပွဲသို့ တက်ရောက်ပါဝင်ကြသော ပညာရှင်များ၊ ဆရာ၊ ဆရာမ၊ ဧည့်သည်တော်များတို့နှင့် အမှတ်တရဓါတ်ပုံရိုက်နေစဉ်။

MGN ပွဲအသို့တက်ရောက်ပါဝင်သူများမှ ထိုဒေသသို့ သွားရောက်လေ့လာစဉ်။

ဒေါက်တာဦးထွန်းလွင်မှ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းနှင့် သစ်တောအကြောင်းကိုရှင်းလင်းပြောကြားစဉ်။

မြန်မာ့အစိုးရောင်ကွန်ရက်၏ (၄) ကြိမ်မြောက်တွေ့ဆုံပွဲရှိ တိုင်းရင်းသားရိုးရာ ဓလေ့ဖလှယ်သော ညတစ်ညမှ မြင်ကွင်းလေးတစ်ခု

တီကျစ်ကျောက်မီးသွေးစက်ရုံသို့သွားရောက်လေ့လာခဲ့စဉ် ကျောက်မီးသွေးလက်ခံရုံ အားတွေ့ရစဉ်။

' ကမ္ဘာမြေချစ်သူ ' အဖွဲ့အစည်းမှ POINT အဖွဲ့အား ပေးအပ်သောဂုဏ်ပြုလွှာ

ထိုင်းနိုင်ငံ ချင်းမိုင်တွင် ပြုလုပ်သည့် Mekong women Exchange visit

ထိုင်းနိုင်ငံ ချင်းမိုင်တွင် ပြုလုပ်သည့် Mekong women Exchange visit တွင် မြန်မာနိုင်ငံမှ POINT, Dae Lohkloe, Akha Baptist convetation အပါအဝင် ထိုင်း၊ လာအို၊ ကမ္ဘာဒီးယား၊ ဗီယက်နမ် နိုင်ငံ ငါးနိုင်ငံ မှ အမျိုးအမီးကိုစားလှယ်များတက်ရောက်ဆွေးနွေးသည့်ပွဲ

မြန်မာနိုင်ငံမှ ကိုယ်စားလှယ်များမှ Mekong women Exchange Visit တွင် Trafficking Cube နှင့် ပတ်သက်၍ story ပြောရန် Group discussion လုပ်ဆောင်နေကြပုံ

Mekong women Exchange Visit တွင် Forest Management နှင့် ပတ်သက်၍ ရှိုးရာအရ ချက်မြင်တောသက်မှတ် ဧရိယာတွင် မည်သူမှ သစ်မခွတ်ရန် မထိမဲ့မြင်မပြုရန် ကို ရှင်းပြနေပုံ

သိမ်မွေ့မှု၊ ကိုယ်ကျိုးစွန့်မှု၊ ရက်ရောပေးကမ်း စွန့်ကြဲမှုဆိုတာ ဘယ်လူမျိုး၊ ဘယ်ဘာသာတရားကမှ တစ်ဦးတည်းပိုင်ဆိုင်မှု မဟုတ်ပါ။

မကွေးတိုင်းမင်းဘူးခရိုင်မြေလတ်ကျေးရွာရှိနယ်နမိတ်ပြမြေပုံသွားရောက်တိုင်းတာရေးဆွဲခြင်း

မကွေးတိုင်း မင်းဘူးခရိုင် ဘုန်းဘောကျေးရွာအုပ်စုရှိ မြေလတ်ကျေးရွာ၏ မြေနယ်နမိတ်ကို ရွာသူရွာသားများမှ ရေးဆွဲနေကြစဉ်

မကွေးတိုင်း မင်းဘူးခရိုင် ဘုန်းဘောကျေးရွာအုပ်စုရှိ မြေလတ်ကျေးရွာတွင် ဒေသခံတိုင်းရင်းသားများအား GPS အသုံးပြုပုံကို ရှင်းပြနေစဉ်

ကျေးရွာအဆင့် စေ့စပ်ညှိနှိုင်းခြင်းဆိုင်ရာသင်တန်းကို ကရင်ဆင်စွဲကျေးရွာတွင် ဆွေးနွေးပို့ချနေစဉ်

ပွိုင့် (ရိုးကုန်းကျင့်ဖြင့်တင်ငှားအဖွဲ့) ငါ လှုပ်ရှားမှုများ။

POINT နှင့် RECOFTC မှ ပူးပေါင်းစီစဉ်သည့် လုံခြုံစိတ်ချမှုအစီအမံများဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲ

POINT နှင့် RECOFTC မှ ပူးပေါင်းစီစဉ်သည့် ရန်ကုန်မြို့ရှိ ပန်ဒါစားသောက်ဆိုင်တွင်၊ ကျင်းပသော REDD+ အကောင်အထည်ဖော်ရန်အတွက် လုံခြုံစိတ်ချမှုဆိုင်ရာ အစီအမံများဆိုင်ရာ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲသို့ တက်ရောက်ခဲ့သူများ။

သစ်တောဌာန၏ REDD+ တာဝန်ခံကိုယ်စားလှယ် (ဆရာဦးဇော်ဇော်) မှ ဆွေးနွေးချက်များကို ရှင်းလင်းဖြေကြားပေးနေစဉ်။

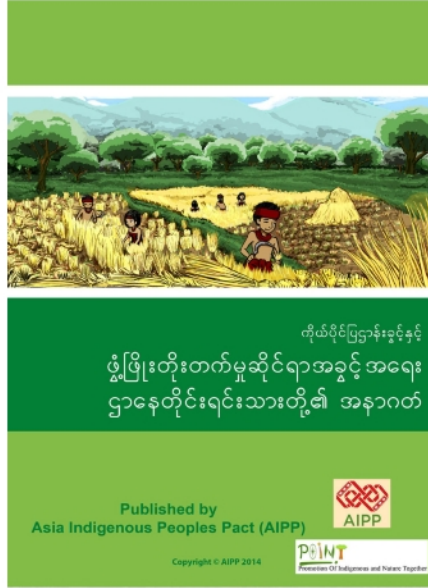
မတ်လ ၂၁ ရက်၊ ၂၀၁၅၊ နိုင်ငံတကာသစ်တောများနေ့တွင် အောက်ဖော်ပြပါ အချက်အလက် များကို အာရှတိုက်ရှိအစိုးရများထံ ထောက်ခံတောင်းဆိုသည့် -

- ◆ ရွှေ့ပြောင်းတောင်ယာနှင့် သစ်မဟုတ်သော သစ်တောထွက်ပစ္စည်းများ စုဆောင်းခြင်း အစရှိသော ဌာနတိုင်းရင်းသားများ၏ ရေရှည်တည်တံ့သည့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများအပါအဝင် ဌာနတိုင်းရင်းသားများ၏ မြေယာနှင့်သစ်တောရပိုင်ခွင့်များအား အသိအမှတ်ပြုရန်နှင့် အကာအကွယ်ပေးရန်အတွက် လိုအပ်သည့် ပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုများအား ချက်ချင်းဆောင်ရွက်ရန်။
- ◆ ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးကော်မတီ (CFS) နှင့် ကမ္ဘာ့စားနပ်ရိက္ခာအဖွဲ့ (FAO) ၏ အမျိုးသားအဆင့်စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံရေးဆိုင်ရာ မြေယာ၊ ရေလုပ်ငန်းနှင့် သစ်တောများကို တာဝန်ယူအုပ်ချုပ်မှုနှင့် ပတ်သက်သည့် လမ်းညွှန်မှုများကို ဌာနတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ၊ အခြားအကျိုးသက်ရောက်သူများနှင့်အတူ ချက်ချင်းအကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်။
- ◆ REDD+ ဇီဝလောင်စာစိုက်ခင်းများနှင့် အကြီးစားရေကာတာများကဲ့သို့သော သစ်တောများနှင့်ဆက်နွယ်သည့် မည်သည့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုလျော့ပါးရေး ဆောင်ရွက်မှုများတွင်မဆို လွတ်လပ်သော၊ ကြိုတင်အသိပေးတိုင်ပင်မှုနှင့် လူထုသဘောထားရယူခြင်း (FPIC) အား အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းကို မဖြစ်မနေဆောင်ရွက်ပေးရန်။
- ◆ မည်သည့်သစ်တောနှင့်ပတ်သက်သည့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ လျော့ပါးစေရေးအစီအစဉ်များနှင့်စီမံကိန်းများ ဖော်ထုတ်ခြင်း၊ အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းနှင့် သတင်းပို့ခြင်းအဆင့်တိုင်းတွင်မဆို ဌာနတိုင်းရင်းသားအမျိုးသမီးများနှင့် လူငယ်များအပါအဝင် ဌာနတိုင်းရင်းသားပြည်သူများ အပြည့်အဝနှင့်ထိရောက်စွာ ပူးပေါင်းပါဝင်ခွင့်ရရန်။
- ◆ ဌာနတိုင်းရင်းသားအမျိုးသမီးများ၏ ပံ့ပိုးပါဝင်မှု အခန်းကဏ္ဍများအပါအဝင် ဌာနတိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ ရိုးရာအစဉ်အလာအသိပညာ၊ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများနှင့် အစားအစာစနစ်များအား အသိအမှတ်ပြုပြီး မြှင့်တင်ရန်တို့ ဖြစ်သည်။

စေ့စပ်ညှိနှိုင်းခြင်းဆိုင်ရာ ကျမ်းကျင်မှု သင်တန်းလက်စွဲ

ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်နှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး

သင့်အခွင့်အရေး အတွက် သင်ယူရင်းလေ့ကျင့်ပါ

လွတ်လပ်သော၊ ကြိုတင်အသိပေးတိုင်ပင်မှုနှင့် လူထုသဘောထားရယူခြင်း

‘သစ်တောများဟာ ငွာနေတိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ ယဉ်ကျေးမှုနဲ့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများ ဖြစ်တယ်။ သူတို့ဟာ ကျန်ုပ်တို့ရဲ့ ကိုယ်ပိုင် လက္ခဏာတွေဖြစ်တယ်။ နိုင်ငံတကာ သစ်တောများနေ့မှာ သစ်တောများ၊ ငွာနေတိုင်းရင်းများနဲ့ ရာသီဥတုအတွက် အရေးယူဆောင်ရွက်ကြစို့။’
 (Mr. Preecha Siri ၊ ထိုင်းနိုင်ငံမှအာရှနှင့်ပစိဖိတ် သစ်တောသူရဲကောင်းဆုရ ငွာနေတိုင်းရင်းသားကရင်လူမျိုး။)

Danish International
Development Agency
DANIDA

Promotion Of Indigenous and Nature Together

NO - 1102, U Aung Kyaw Lane,
East Gyogone, Insein Township,
Yangon Myanmar.
Office : 09 - 254 249 494

Website : www.pointmyanmar.org